

ROBERT MUSIL

Fluepapiret

Fluepapiret Tangle-foot er cirka seksogtredive centimeter langt og enogtyve centimeter bredt; det er besmurt med en gul, forgiftet lim og kommer fra Canada. Når en flue sætter sig på det – ikke særlig grådig, mere af konvention, fordi der i forvejen er så mange andre – klæber den i første omgang kun fast med de yderste, ombøjede led på alle sine små ben. En ganske let, besynderlig fornemmelse, som hvis vi gik i mørke og med bare fodsåler trådte på noget, der endnu ikke er andet end en blød, varm, uoverskuelig modstand og allerede noget, som det grufuldt menneskelige strømmer ind i, genkendt som en hånd, som på en eller anden måde ligger der og holder os fast med fem stadig tydeligere fingre.

Så står de alle forceret oprejst, som rygmarvstærede syfilitikere der ikke vil lade sig mærke med noget, eller som affældige militærpersoner (og lettere hjulbenede som når man står på en skarp bjergryg). De holder sig ranke og samler kræfter og overvejelse. Efter få sekunder er de fast besluttede og begynder, så godt de formår, at svirre og løfte sig op. De gennemfører denne rasende handling, indtil udmattelsen tvinger dem til at holde op. Der følger et pusterum og et nyt forsøg. Men intervallerne bliver længere og længere. De står der, og jeg føler, hvor rådvilde de er. Forvirrende dunster stiger op nedefra. Deres tunge føler for sig som en lille hammer. Deres hoved er brunt og håret, som lavet af en kokosnød; som menneskelignende negerafguder. De bøjer sig frem og tilbage på de små fastslyngede ben, bøjer i knæene og stemmer sig op, ligesom mennesker der på enhver måde forsøger at flytte en for tung byrde; mere tragisk end arbejdere gør det, sandere i det sportslige udtryk for yderste anstrengelse end Laokoon. Og så kommer det altid lige sælsomme øjeblik, hvor et indeværende sekunds behov sejrer over alle tilværelsens mægtige

varighedsfølelser. Det er det øjeblik, hvor en klatrende på grund af smerten i fingrene frivilligt åbner håndens tag, hvor en vildfaren lægger sig ned i sneen som et barn, hvor en forfulgt standser op med brændende flanker. De holder sig ikke længere af al kraft fri af grunden, de synker lidt sammen og er i dette øjeblik helt menneskelige. Straks hænger de fast et nyt sted, højere oppe på benet eller på bagkroppen eller for enden af en vinge.

Når de har overvundet den sjælelige udmattelse og efter en kort tid genoptager kampen for livet, er de allerede fikseret i en ugunstig stilling, og deres bevægelser bliver unaturlige. Så ligger de med strakte bagben, stemt op på albuerne, og forsøger at løfte sig. Eller de sidder på jorden, stejle, med udstrakte arme, som kvinder der forgæves vil vriste hænderne ud af en mands næver. Eller de ligger på maven, med hoved og arme fremad, som var de faldet i løb, og holder kun ansigtet oppe. Men hele tiden er fjenden bare passiv og vinder bare ved deres fortvivlede, forvirrede øjeblikke. Et Intet, et Det drager dem ind. Så langsomt at man knap kan følge det og for det meste med en brat hastighedsforøgelse mod enden, når det sidste indre sammenbrud kommer over dem. Da lader de sig pludselig falde, forover på ansigtet, ud over benene; eller sidelæns med alle benene strakt ud fra sig; ofte også på siden med benene roende bagud. Sådan ligger de. Som nedstyrtede flyvemaskiner med den ene vinge ragende i vejret. Eller som kreperede heste. Eller med uendelige gebærder af fortvivlelse. Eller som sovende. Selv næste dag er der undertiden en, der vågner og en tid raver lidt med et ben eller svirrer med vingen. Somme tider går sådan en bevægelse hen over hele feltet, og så synker de alle lidt dybere ned i deres død. Og kun på siden af kroppen, på hoften hvor benet begynder, har de et eller andet ganske lille, flimrende organ, det lever længe endnu. Det går op og i, man kan ikke afmærke det uden forstørrelsesglas, det ligner et lillebitte menneskeøje, der uophørligt åbner og lukker sig.

På dansk ved Karsten Sand Iversen

Fra Robert Musil GESAMMELTE WERKE, Copyright © 1978 by Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek bei Hamburg.